

DECIZIE

24 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Alexandr Kalinin,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Kalinin împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alexandr Kalinin a fost declarată inadmisibilă,

c o n s t a t ă:

La 5 septembrie 2020, Alexandr Kalinin a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând:

- anularea hotărârii nr. 4175 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Dorin Chirtoacă și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Dorin Chirtoacă;
- anularea hotărârii nr. 4174 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Octavian Țîcu și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Octavian Țîcu;
- anularea hotărârii nr. 4172 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Andrian Candu și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a

- cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Andrian Candu;
- anularea hotărârii nr. 4171 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamnei Maia Sandu și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamnei Maia Sandu;
 - anularea hotărârii nr. 4169 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Andrei Năstase și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Andrei Năstase;
 - anularea hotărârii nr. 4168 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Renato Usatîi și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Renato Usatîi;
 - anularea hotărârii nr. 4167 din 3 septembrie 2020 a Comisiei Electorale Centrale cu privire la examinarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Tudor Deliu și a Anexei la hotărârea respectivă, cu obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de respingere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Tudor Deliu.

Prin încheierea din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alexandr Kalinin a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, pe motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 21 septembrie 2020, Alexandr Kalinin a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate cu adoptarea unei noi încheieri, prin care acțiunea în contencios administrativ să fie declarată admisibilă, iar cauza remisă la rejudecare în aceeași instanță, în același complet, pentru examinarea cauzei în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, prima instanță urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context a menționat că declararea acțiunii ca inadmisibilă constituie în esență un refuz din partea Curții de Apel Chișinău de a examina în fond cauza, fapt ce constituie o violare a articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, restricția impusă accesului la o instanță de judecată nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul urmărit, cu atât mai mult că motivarea Curții de Apel Chișinău nu reprezintă altceva decât invocarea formală a unor temeuri de inadmisibilitate a acțiunii, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare.

A menționat că instanța de fond greșit și-a motivat soluția prin faptul că actele administrative contestate nu lezează dreptul invocat de reclamant. Or, acesta și-a revendicat și demonstrat un drept vătămat în sensul articolelor 17 și 189 din Codul administrativ, în concret prin faptul că actele administrative individuale contestate și adoptate de Comisia Electorală Centrală încalcă principiul egalității concurenților electorali și dreptul de a fi ales, iar conform art. 71 alin. (1) Cod electoral, alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, condiție ce se atestă la caz.

Totodată, prin acțiunea de contencios administrativ, reclamantul Alexandr Kalinin, având calitatea de cetățean al Republicii Moldova, alegător și concurent electoral s-a adresat instanței de contencios administrativ cu o cerere de verificare a legalității hotărârilor contestate care în opinia sa sunt contrare prevederilor legale imperative. Mai mult decât atât, în dispozitivul hotărârilor contestate, pârâta a indicat doar procedura de contestare, însă nu a limitat cercul persoanelor care le pot contesta.

Ca urmare, Comisia Electorală Centrală prin adoptarea hotărârilor care se solicită a fi contestate a încălcat principiul egalității concurenților electorali și dreptul său de a fi ales, ceea ce denotă că a respectat condițiile de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, demonstrând inclusiv și pretinsul drept vătămat.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Alexandr Kalinin au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Alexandr Kalinin urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alexandr

Kalinin a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, pe motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 (f.d.69).

Iar din textul cererii de recurs depusă de Alexandr Kalinin, se desprinde că, recurentul a recepționat încheierea contestată prin intermediul poștei electronice la data de 8 septembrie 2020 (f.d.79). Respectiv, în opinia sa, recursul depus la data de 21 septembrie 2020 este în termenul prevăzut de art. 242 Cod administrativ (f.d.79).

Colegiul reține că până a se expune referitor la problemele invocate în recurs, urmează să verifice dacă la caz a fost respectat termenul de depunere a recursului.

Într-adevăr, pornind de la textul normei de drept procesuale în baza căreia recurentul a declarat recurs (art. 242 Cod administrativ), se deduce că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Totodată, Colegiul reține că această normă nu este aplicabilă cazului, deoarece în speță recurentul – reclamant Alexandr Kalinin a contestat hotărârile Comisiei Electorale Centrale adoptate în perioada electorală.

Or, actele administrative individuale contestate de reclamantul Alexandr Kalinin au fost adoptate de Comisia Electorală Centrală la data de 3 septembrie 2020, iar conform pct. 1 din anexa hotărârii nr. 4103 din 15 august 2020 cu privire la aprobarea Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020, perioada electorală a început la data de 25 august 2020.

Respectiv, speței în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 coroborat cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, sunt aplicabile inclusiv la termenul de depunere a recursului împotriva încheierii judecătorești normele Codului electoral, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale, aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Prin urmare, ținând cont de domeniul specific de activitate a legislației electorale și având în vedere că litigiul electoral urmează a fi examinat și soluționat în termeni restrânși, în speță prin prisma prevederilor art. 74 alin. (6) Cod electoral, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii recurate și-a început curgerea în ziua pronunțării încheierii contestate, adică la 7 septembrie 2020 și a expirat la 8 septembrie 2020.

Cu toate acestea, recursul depus de Alexandr Kalinin împotriva încheierii din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus la 21 septembrie 2020, fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului stabilit de lege, 1 zi de la pronunțare prevăzut de Codul electoral, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe, cu atât mai mult că recurentul Alexandr Kalinin nu a depus o cerere cu privire la repunerea recursului în termen și nici nu a

prezentat instanței probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termenul prevăzut de lege.

Totodată, deși dispozitivul încheierii contestate prevede posibilitatea contestării cu recurs a încheierii recurate în termen de 15 zile, această circumstanță nu poate fi reținută întru justificarea neprezentării recursului în termenul stabilit de lege, or, recurentul urma să țină cont de dispozițiile legislației în vigoare cu privire la contestarea actului judecătoresc și să depună recurs împotriva încheierii în termenul prevăzut de legea specială (art. 74 alin. (6) din Codul electoral), dar nu în termenul indicat greșit de Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 7 septembrie 2020.

Instanța de recurs relevă că recurentul Alexandr Kalinin fiind cel interesat în soluționarea prezentului litigiu, aveau obligația de a întreprinde măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

La acest capitol, Colegiul remarcă și jurisprudența constantă a CtEDO, unde Curtea a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele că recursul depus de Alexandr Kalinin împotriva încheierii din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost depus după expirarea termenului stabilit de lege, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil. Or, admiterea spre examinare a unui recurs după expirarea termenului stabilit de lege, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 230, 243 alin. (1) lit. a), alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se declară inadmisibil recursul depus de Alexandr Kalinin împotriva încheierii din 7 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Kalinin împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actelor administrativ.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh